

โครงการส่งเสริมการเพิ่มผลิตผลในโรงเรียนโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามแนวพระราชดำริ
สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โรงเรียนบ้านปาหนัน
หมู่ที่ 4 ตำบลศรีสาคร อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส

1. ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนบ้านปาหนัน ตั้งอยู่ที่ บ้านปาแน หมู่ที่ 4 ตำบลศรีสาคร อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เดิมชื่อว่า “โรงเรียนบ้านปาแน” เริ่มเปิดทำการเรียนการสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ 17 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2525 และ ได้เข้าร่วมโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามพระราชดำริ เมื่อปี 2536 มีพื้นที่ทั้งหมด จำนวน 6 ไร่ โดยจัดทำเป็นแปลงเกษตรในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน เนื้อที่ 0.5 ไร่

2. ข้อมูลบุคลากรและนักเรียน

ปัจจุบัน มีบุคลากรทั้งหมด จำนวน 24 ราย แบ่งเป็น ผู้บริหารและข้าราชการครู จำนวน 21 ราย พนักงานราชการ และลูกจ้างอื่น ๆ จำนวน 3 ราย

บุคลากร	จำนวน (ราย)
บุคลากรทั้งหมด	24
1. ผู้บริหาร	1
2. ข้าราชการครู	20
3. พนักงานราชการ และลูกจ้างอื่น ๆ	3

ปีการศึกษา 2563 มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นเตรียมประถมศึกษา (อนุบาล) ถึงระดับชั้นประถมศึกษา รวมทั้งหมด จำนวน 402 ราย แบ่งเป็น นักเรียนระดับชั้นอนุบาล จำนวน 94 ราย ระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 326 ราย

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน (ราย)		
	ชาย	หญิง	รวม
อนุบาล 1 (อายุ 3 ปี)	-	-	-
อนุบาล 2 (อายุ 4 - 5 ปี)	23	27	50
อนุบาล 3 (อายุ 5 - 6 ปี)	21	23	44
รวมอนุบาล	44	50	94
ประถมศึกษาปีที่ 1	24	34	58
ประถมศึกษาปีที่ 2	29	26	55
ประถมศึกษาปีที่ 3	25	30	55
ประถมศึกษาปีที่ 4	26	35	61
ประถมศึกษาปีที่ 5	30	31	61
ประถมศึกษาปีที่ 6	15	21	36
รวมประถมศึกษา	149	177	326
รวมทั้งสิ้น	193	227	420

3. ข้อมูลการเสด็จติดตามโครงการตามพระราชดำริ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงติดตามผลการดำเนินงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามพระราชดำริ และทรงเยี่ยมเยียนโรงเรียนบ้านปาหนันรวมทั้งหมด จำนวน 5 ครั้ง โดยมีรายละเอียดดังนี้

เสด็จ ฯ เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2560

ลำดับ	วัน/เดือน/ปี
ครั้งที่ 1	วันที่ 18 สิงหาคม 2534
ครั้งที่ 2	วันที่ 28 กันยายน 2536
ครั้งที่ 3	วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2540
ครั้งที่ 4	วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2548
ครั้งที่ 5	วันที่ 20 กันยายน 2560

4. แปลงเกษตรโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

โรงเรียนบ้านปาดัน มีพื้นที่ทั้งหมด 6 ไร่ จัดทำเป็นแปลงเกษตรโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในพื้นที่ 0.5 ไร่ โดยในปี 2563 มีการดำเนินกิจกรรมภายในแปลงเกษตรดังนี้

1. ด้านพืช

1.1 การปลูกผักโดยใช้วัสดุปลูกกั้นเป็นแนว ขนาด 1.0 x 4.0 เมตร จำนวน 12 แปลง ดำเนินการปลูกพืชผักหมุนเวียน เช่น ผักบุ้ง ผักกวางตุ้ง กะเพรา คื่นช่าย มะเขือเทศ ถั่วฝักยาว มะเขือเปราะ พริกชี้หนู ข้าวโพดหวาน ฯลฯ

1.2 การปลูกผักขึ้นค้าง รูปทรงต่างๆ เช่น ค้างแบบโค้งครึ่งวงกลมและแบบรั้ว จำนวน 1 ซุ้ม ดำเนินการปลูกแบบหมุนเวียน อาทิ บวบเหลี่ยม ถั่วพู และฟักแฟง เป็นต้น

1.3 การปลูกผักในภาชนะกระเบื้อง ดำเนินการปลูกผัก เช่น ผักชีฝรั่ง พริกชี้หนู เป็นต้น

1.4 การเพาะเห็ดนางฟ้า จำนวน 1 โรงเรือน ขนาด 3.0 x 3.0 เมตร สามารถจุก้อนเชื้อเห็ด จำนวน 900 ก้อน มีการเพาะเห็ดนางฟ้า ปีละ 2 รุ่นๆ ละ 400 - 900 ก้อน สามารถเก็บผลผลิตได้ 4-5 เดือน

2. ด้านประมง

- เลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์ จำนวน 2 บ่อ ขนาด 5.0 x 9.0 เมตร เลี้ยงปลาดุกพันธุ์บิ๊กกอย ปีละ 1 รุ่นๆ ละ 2,000 ตัว ขนาดปลา 1 - 2 นิ้ว เลี้ยงด้วยอาหารเม็ดสำเร็จรูป วันละ 2 ครั้ง เช้า-เย็น

5. แผนผังแปลงเกษตรโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

6. การสนับสนุนโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันโดยศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้สำรวจข้อมูลกิจกรรมการดำเนินงานสนองพระราชดำริโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โรงเรียนบ้านปาหนัน ตั้งแต่ปี 2556 - 2563 ทั้งการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตร สนับสนุนปัจจัยการผลิตต่าง ๆ อาทิ ด้านดิน ด้านพืช ด้านประมง ด้านปศุสัตว์ ฯลฯ การจัดอบรม/การถ่ายทอดองค์ความรู้ การสาธิตและการติดตามให้คำแนะนำการทำเกษตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และเข้าใจในการทำเกษตร สามารถนำผลผลิตมาประกอบอาหารกลางวันในโรงเรียน ตลอดจนการนำองค์ความรู้ไปปฏิบัติที่บ้านของตนเองได้ โดยมีรายละเอียดการส่งเสริมและการสนับสนุนในกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

ที่	รายการ	ปี 56-62	ปี 63	หมายเหตุ
1	สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตร			
1.1	หน้าดิน	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 57,60,61
1.2	ดินผสม	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 59,60,61,62
1.3	จอบด้ามเหล็ก	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 61,62
1.4	คราดด้ามเหล็ก	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 61,
1.5	ช้อนปลูก	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 61,62
1.6	ช้อนพรวน	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 61,62
1.7	อวนตาข่ายทำค้ำพืชผัก	✓	✓	สนับสนุนเมื่อปี 60,61
1.8	ถังน้ำหมักชีวภาพ		✓	สนับสนุนเมื่อปี 62
1.9	แคร่ปลูกผัก		✓	
2	สนับสนุนวัสดุการปรับปรุงบำรุงดิน			
2.1	ปุณขาว	✓	✓	สนับสนุนเมื่อปี 59,60,61,62
2.2	วัสดุสำหรับสาธิตการทำปุ๋ยหมัก (ปุ๋ยมูลไก่, ปุ๋ยคอก, แกลบ, สารเร่งซูปเปอร์ พด.1)	✓	✓	สนับสนุนทุกปี
2.3	วัสดุสำหรับสาธิตการทำน้ำหมักชีวภาพ (ผลไม้, กากน้ำตาล, สารเร่งซูปเปอร์ พด.2)	✓	✓	สนับสนุนทุกปี
3	สนับสนุนปัจจัยการผลิต (ด้านพืช)			
3.1	เมล็ดพันธุ์พืช ได้แก่ ข้าวโพดหวาน, ผักบุ้ง, คะน้า, ผักกาดกวางตุ้ง, ถั้วผักยาว, ฯลฯ	✓	✓	สนับสนุนทุกปี
3.2	ต้นกล้าผัก ได้แก่ มะเขือเปราะ, ฟักเขียว กระเจี๊ยบเขียว, กะเปราะ, โหระพา, ฯลฯ	✓	✓	สนับสนุนทุกปี
3.3	ต้นพันธุ์ไม้ผล/ไม้ยืนต้น ได้แก่ มะม่วงเบา, มะละกอ, มะนาว, กัลฉ่าย ฯลฯ	✓	✓	สนับสนุนทุกปี
3.4	ต้นพันธุ์ไม้ยืนต้น		✓	
3.5	ก้อนเชื้อเห็ด (เห็ดนางฟ้า)	✓	✓	สนับสนุนทุกปี

ที่	รายการ	ปี 56-62	ปี 63	หมายเหตุ
4	สนับสนุนปัจจัยการผลิต (ด้านปศุสัตว์)			
4.1	ไก่พันธุ์พื้นเมืองลูกผสม	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 58,59,60,62
4.2	ไก่ไข่พระราชทาน	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 58,61,62
4.4	ไก่เนื้อ	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 58,61,62
4.5	อาหารไก่ลูกผสม	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 59,60,61,62
4.6	อาหารไก่ไข่	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 58,62
4.7	ยาละลายน้ำ (ไบโอ B12)	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 59,61,62
5	สนับสนุนปัจจัยการผลิต (ด้านประมง)			
5.1	พันธุ์ปลาตู้บึกอูย	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 57,58, 59,61,62
5.2	อาหารปลาสำเร็จรูป	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 57,58,59,62
6	การถ่ายทอดองค์ความรู้/สาธิต/ติดตามให้คำแนะนำ			
6.1	สาธิตการทำ/การใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	✓	✓	เจ้าหน้าที่มีการลงพื้นที่โรงเรียน
6.2	อบรม “การปลูกพืชผักปลอดภัยจากสารพิษ”	✓	✓	ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้/
6.3	ให้ความรู้การขยายพันธุ์พืช	✓	✓	การสาธิตด้านต่าง ๆ และติดตาม
6.4	ให้ความรู้การเลี้ยงไก่พื้นเมือง/ไก่ไข่พระราชทาน	✓	✓	ให้คำแนะนำครูและนักเรียนอย่าง
6.5	ให้ความรู้การเลี้ยงปลาในบ่อดิน/บ่อซีเมนต์	✓	✓	ต่อเนื่อง
6.6	ให้ความรู้การปลูกพืชสมุนไพร/การดูแลจัดการ	✓	✓	
6.7	ให้คำแนะนำการเตรียมแปลง/การผสมดิน/การใช้ ปุ๋ยชีวภาพเพื่อฆ่าเชื้อราในดิน	✓	✓	
6.8	ให้คำแนะนำการปลูกหม่อนกินผลและการตัดแต่ง กิ่ง	✓	✓	
6.9	ให้คำแนะนำการปลูกพืชผัก/การปลูกมะนาว	✓	✓	
6.10	ให้คำแนะนำการปลูกผักเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ	✓	✓	
6.11	ให้คำแนะนำการปลูกบอนสีและการดูแลจัดการ	✓	✓	
6.12	ให้คำแนะนำการเพาะเห็ดในโรงเรือนและการดูแล จัดการ	✓	✓	

7. ผลผลิตทางการเกษตร ปีงบประมาณ 2563

ในช่วงปีงบประมาณ 2563 โรงเรียนได้ดำเนินกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมการเพิ่มผลิตผลในโรงเรียน โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามแนวพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง และโรงเรียนได้รับผลผลิตทางการเกษตร ภายในแปลงเกษตร เน้นการผลิตผลทางการเกษตรที่มีความหลากหลายทั้งด้านพืช ด้านการเพาะเห็ด ด้านประมง และด้านปศุสัตว์ โดยเน้นผลิตที่นักเรียนสามารถปลูกและดูแลรักษาได้ง่าย รวมถึงไม้ผลตามฤดูกาล พร้อมนี้ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลผลผลิตทางการเกษตรที่โรงเรียนได้รับ นำไปประกอบอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการ และสามารถบริโภคอาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษ โดยมีรายละเอียดการเก็บเกี่ยวผลผลิตการเกษตรในปีงบประมาณ 2563 ดังนี้

ที่	รายการผลผลิตทางการเกษตร	หน่วยนับ	จำนวน	หมายเหตุ
1	ด้านพืช			
	1.1 พืชผัก	กิโลกรัม	101.9	ผลผลิตเห็ดจัดรวมอยู่ในประเภทผัก
	1.2 ผลไม้	กิโลกรัม	23.4	
2	ด้านประมง			
	- ปลาตุ๊ก	กิโลกรัม	31	

